

ECHA-20-B-02-FI

Yksilöllinen koostumustunniste (UFI) ja sen merkitys tuote-etikettien kannalta

Tärkeää tietoa yrityksille, jotka saattavat vaarallisia seoksia ETA-alueen¹ markkinoille

Vuodesta 2021 alkaen tietyissä tuoteselosteissa on oltava uusi merkintä – 16-merkkinen koodi, josta käytetään nimitystä yksilöllinen koostumustunniste (unique formula identifier, UFI-tunniste). Vuoteen 2025 mennessä UFI-tunnisteesta tulee pakollinen kaikkien sellaisten tuotteiden etiketeissä, jotka on luokiteltu terveyteen kohdistuvia tai fyysisiä vaaroja aiheuttaviksi. Maahantuojien ja jatkokäyttäjien, jotka saattavat tällaisia tuotteita markkinoille, on annettava myrkytystietokeskuksille näistä tuotteista erityisiä tuotetietoja ja ilmoitettava myös UFI-tunniste. Kemikaaliviraston myrkytystietokeskuksia koskevalla verkkosivulla on saatavilla työkaluja ja tukea UFI-tunnisteen luomiseen.

¹ Euroopan talousalue (ETA) muodostuu Euroopan unionin jäsenvaltioista sekä Norjasta, Islannista ja Liechtensteinista.

MIKÄ UFI-TUNNISTE ON?

Yksilöllinen koostumustunniste, josta käytetään myös englanninkielisistä sanoista koostuvaa kirjainlyhennettä UFI, on 16-merkkinen aakkosnumeerinen koodi, joka on oltava vaarallista seosta sisältävien tuotteiden etiketissä.

UFI-tunnisteen lisäksi myrkytystietokeskusten käyttöön on annettava seoksesta ja siihen liittyvistä tuotteista myös muita tietoja, esimerkiksi koostumus, kaupp nimi, väri, pakkaus, tuotekategoria ja toksikologiset tiedot. UFI-tunnisteen tarkoituksena on luoda yksiselitteinen yhteys niihin tietoihin, joita annat markkinoille saattamistasi tuotteista.

UFI-tunnisteen antaminen edellyttää, että samalla UFI-tunnisteella merkittävissä ja ilmoitettavissa tuotteissa on oltava sama seoskoostumus.

MITEN UFI-TUNNISTETTA KÄYTETÄÄN?

UFI-tunnistetta ja muita antamiasi tietoja käyttävät pääasiassa myrkytystietokeskukset hätäpuhelujen yhteydessä. Kauppanimen lisäksi myrkytystietokeskuksen työntekijälle voidaan esimerkiksi lukea UFI-tunniste suoraan tuotteen etiketistä, jotta tapaukseen liittyvä tuote voidaan tunnistaa tarkasti.

MITEN UFI-TUNNISTE LUODAAN?

Jotta voit luoda seoksellesi UFI-tunnisteen, tarvitset yrityksesi ALV-numeron (tai tietyissä tapauksissa "yritystunnuksen") ja seoskohtaisen koostumusnumeron. Kun syötät nämä kaksi numeroa kemikaaliviraston UFI-verkkotyökaluun, se luo seoksellesi UFI-koodin. ALV-numero on keskeinen tekijä sen varmistamiseksi, että UFI-tunnisteesi on yksilöllinen ja ettei eri yritysten luomien UFI-tunnisteiden välillä ole päällekkäisyyksiä.

Yrityksessäsi mitä todennäköisimmin käytetään jo sisäisiä koostumuskoodeja. Jos ne ovat vain numeerisia – välillä 0 ja 268 435 255 –, voit käyttää niitä suoraan UFI-työkalussa. Muissa tapauksissa, esimerkiksi jos koodit ovat aakkosnumeerisia tai sisältävät muita merkkejä, sinun täytyy antaa seoksillesi ensin uudet koostumusnumerot, jotka ovat vaaditussa muodossa. On tärkeää, ettei käytä samaa koostumusnumeroa uudestaan saman ALV-numeron kanssa, jos seoksilla on eri koostumus.

UFI-työkalu ja käyttöohje ovat kemikaaliviraston myrkytystietokeskusten verkkosivulla 23 EU-kielillä. Jos yrityksesi tuotevalikoima on suuri, voit kehittää yrityksesi tietojärjestelmään oman työkalun, jolla voit luoda UFI-tunnisteita suurina sarjoina tehokkaammin. Katso tarkemmat ohjeet tästä UFI-tunnisteen kehittäjän käsikirjasta.

SÄILYVÄTKÖ LIIKESALAISUUDET UFI-TUNNISTEEN YHTEYDESSÄ?

Liikesalaisuuksiin liittyvät tiedot pysyvät salassa UFI-tunnisteen yhteydessä. UFI-tunnisteesta ei esimerkiksi ole mahdollista dekodata seoksen koostumukseen liittyviä tietoja. Vain myrkytystietokeskukset tietävät, mikä seoskoostumus liittyy mihinkin ilmoitettuun UFI-tunnisteeseen. Näin UFI-tunniste siis suojaa liikesalaisuuksiin liittyviä tietoja.

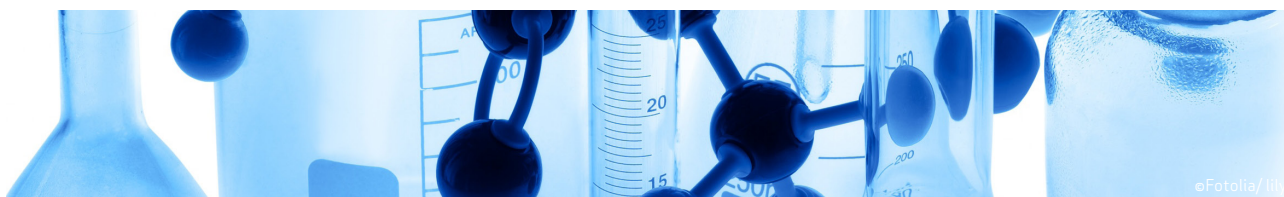
MITEN UFI-TUNNISTETTA KÄYTETÄÄN SEOKSESSA OLEVAN SEOKSEN TOIMITUSKETJUSSA?

Markkinoille saatettu seos koostuu usein seoksessa olevasta seoksesta. Toisin sanoen se valmistetaan sekoittamalla vähintään kaksi seosta toisiinsa sekoittajan määritysten mukaisesti. Koska UFI-tunnisteesta ei ole mahdollista dekodata liikesalaisuustietoja seoksen koostumuksesta, sen käyttö toimitusketjussa on turvallista. Voit saada UFI-tunnisteen toimitusketjun alkupään toimittajalta tai toimittaa oman UFI-tunnisteesi jatkokäyttäjänä olevalle sekoittajalle täydellisten koostumustietojen sijasta. UFI-tunniste on kuitenkin toimitettava ensin myrkytystietokeskuksiin, ennen kuin se jaetaan toimitusketjussa.

MILLOIN TARVITAAN UUSI UFI-TUNNISTE?

UFI-tunniste voi pysyä samana, kunhan seoksen koostumus pysyy samana, vaikka tuotteeseen tehtäisiin muita muutoksia (kuten uusi pakkaus tai uusi kaupp nimi).

Uusi UFI-tunniste on luotava, painettava tai kiinnitettävä etikettiin vain, kun seoksen koostumus muuttuu eli jos seokseen esimerkiksi lisätään aineosa tai jokin ainesosa poistetaan seoksesta tai korvataan tai jos aineosien pitoisuudet muuttuvat sallitun vaihteluvälän ulkopuolelle. Varmista, että pystyt seuraamaan seoksen

koostumukseen tehtäviä muutoksia, ja luo tarvittaessa uusi UFI-tunniste, ilmoita se myrkytystietokeskuksiin ja merkitse tuotteesi uudelleen.

VOIDAANKO USEISSA TUOTTEISSA KÄYTTÄÄ SAMAA UFI-TUNNISTETTA TAI YHDESSÄ TUOTTEESSA USEITA UFI-TUNNISTEITA?

Voit käyttää tuotteidesi etiketissä samaa UFI-tunnistetta kaikissa ETA-maissa, kunhan tuotteen seoksen koostumus on sama. Voit myös käyttää samaa UFI-tunnistetta tuotteiden etiketissä samassa maassa, vaikka niitä markkinoitaisiin eri kauppanimillä. Tiedonhallintaan liittyvistä tai kaupallisista syistä voit antaa samalle seokselle myös useamman kuin yhden UFI-tunnisteen. Tällöin jokaisella tuotteella on oma UFI-tunnisteensa, vaikka ne sisältävät samaa seosta.

Siitä riippumatta, kumman toimintatavan valitset, on tärkeää, että ilmoitat asianmukaisen UFI-tunnisteen kunkin markkina-alueen myrkytystietokeskuksiin, jotta keskusten päivystystyöntekijät voivat tunnistaa tuotteen yksiselitteisesti.

VOIKO UFI-TUNNISTETTA KÄYTTÄÄ KAIKKIEN SEOSTEN YHTEYDESSÄ?

Voi olla järkevää antaa UFI-tunniste myös seokselle, jota ei ole luokiteltu terveyteen kohdistuvia tai fysikaalisia vaaroja aiheuttavaksi, tai seoksille, jotka on luokiteltu vain ympäristölle vaarallisiksi.

UFI-tunnisteen vapaaehtoisesta lisäämisestä tällaisia seoksia sisältävien lopputuotteiden etikettiin on apua myrkytystietokeskuksille, koska tiedot mistä tahansa tuotteesta, josta myrkytystietokeskukseen soitetaan, olivatpa tuotteet luokiteltuja tai eivät, auttavat keskusten päivystäjiä antamaan tietoon perustuvia ohjeita soittajille.

UFI-tunnistetta voidaan käyttää myös liikesalaisuustietojen suojaamiseen muista kuin luokitelluista seoksista toimitusketjussa tiedottamisen yhteydessä. UFI-tunnisteen lisääminen etikettiin tällaisissa tapauksissa on vapaaehtoista, mutta se on ilmoitettava myrkytystietokeskuksiin, jotta ne osaavat yhdistää seoksessa olevan seoksen asianmukaisiin tietoihin.

ONKO UFI-TUNNISTE AINA MERKITTÄVÄ ETIKETTIIN?

UFI-tunniste on joko painettava tai kiinnitettävä kaikkien vaarallisia seoksia sisältävien tuotteidesi etikettiin. UFI-tunniste voidaan merkitä myös tuotteen pakkaukseen muiden merkintätietojen läheisyyteen. Jos seosta ei pakata, UFI-tunniste on merkittävä käyttöturvallisuustiedotteen kohtaan 1.1.

©iStock.com/Wavebreak Media LTD

Teollisuuden toimipaikoissa käytettävien seosten osalta UFI-tunniste voidaan vaihtoehtoisesti sisällyttää käyttöturvallisuustiedotteen kohtaan 1.1.

MITÄ SÄÄNTÖJÄ UFI-TUNNISTEEN MERKITSEMISESSÄ ETIKETTIIN PITÄÄ NOUDATTAA?

Lyhenne "UFI" (sama lyhenne kaikilla EU-kielillä ja kaikissa kirjainjärjestelmissä, lyhennettä ei saa kääntää) on kirjoitettava suuraakkosin. Sitä seuraa kaksoispiste, minkä jälkeen merkitään 16-merkkinen aakkosnumeerinen koodi. Koodi jaetaan neljän numeron ryhmiin, joiden väliin on merkittävä yhdysviiva. Seuraavassa on esimerkki tästä:

UFI: N1QV-R02N-J00M-WQD5

Esimerkiksi kirjaisintyyppistä tai -koosta ei ole erityisvaatimuksia, mutta UFI-tunnisteen on oltava selvästi näkyvissä ja luettavissa tuotteen etiketissä. Koska etikettien koot vaihtelevat ja koska muut merkintävaatimukset vievät etiketistä oman tilansa, UFI-tunniste on asetettava sellaiseen paikkaan, että se on helppo havaita (esimerkiksi viivakoodin tai varoitusmerkkien lähelle). On tärkeää, että selvität, mikä onärkevin tapa merkitä UFI-tunniste etikettiin, jotta se on helppo ilmoittaa myrkytystietokeskuksiin.

MIHIN MENNESSÄ ETIKETEISSÄ ON OLTAVA UFI-TUNNISTE?

Kaikissa tilanteissa UFI-tunnisteen merkitseminen tuotteen etikettiin on tehtävä ajallisesti samaan aikaan yhtenäistettyjen tietojen toimittamisen kanssa. UFI-tunnisteen merkitsemistä tuotteen etikettiin ei suositella, jos kyseistä UFI-tunnistetta ei ole sisällytetty asianmukaiselle jäsenvaltiolle tehtyyn voimassa olevaan ilmoitukseen. "Tyhjistä UFI-tunnisteista" ei ole tällaisissa tapauksissa apua myrkytystietokeskuksille hätäpuhelun yhteydessä.

Sellaisten seosten osalta, jotka eivät vielä ole markkinoilla, yhtenäistettyjen tietojen toimittamista ja UFI-tunnisteen merkitsemistä etikettiin koskevia velvollisuuksia on noudatettava seuraavien määräaikojen mukaisesti:

- 1. tammikuuta 2021 (kuluttaja- tai ammattikäyttö)
- 1. tammikuuta 2024 (teollisuuskäyttö).

Jos teollisuuskäyttöön tarkoitettua seostasi käsitellään alempana toimitusketjussa ja jos sitä päätyy kuluttajakäyttöön tarkoitettuun tuotteeseen, sinun on noudatettava aiempaa, kuluttaja-/ammattikäyttöön liittyvää määräaika.

Esimerkki tuote-etiketistä, johon tuotteen UFI-tunniste on merkitty selvästi.

Jos sinulla on seoksia, joista on jo tehty ilmoitus kansallisella tasolla kyseisessä jäsenvaltiossa nyt voimassa olevien sääntöjen mukaisesti, voit mahdollisesti hyödyntää siirtymäaikaa, joka päättyy 1. tammikuuta 2025. Jos teet näihin seoksiin muutoksia, sinun on kuitenkin noudatettava yhtenäistettyjen tietojen toimittamista koskevia velvollisuuksia, ennen kuin saatat muutetun seoksen markkinoille. Siirtymäajan jälkeen kaikkien seosten, jotka on luokiteltu terveyteen kohdistuvia tai fysikaalisia vaikutuksia aiheuttaviksi, etiketeissä on oltava UFI-tunniste.

Kysymyksiä, vastauksia ja tukea
<https://poisoncentres.echa.europa.eu/support>
UFI-tunnistetta koskeva verkkosivu:
<https://poisoncentres.echa.europa.eu/ufi-generator>
Kansalliset neuvontapalvelut
<https://echa.europa.eu/fi/support/helpdesks>